



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Jaroslavy Skoumalové a soudců Mgr. Petra Sedláka, Ph.D. a JUDr. Václava Štencla, MA ve věci

žalobce: **ENVIROPOL, s. r. o., IČ: 28961722**
sídlem Československého exilu 2062/8, 143 00 Praha
zastoupen Mgr. et Mgr. Janem Kořánem, ev. č. ČAK 09074
sídlem Opletalova 1015/55, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: **Krajský úřad Kraje Vysočina**
sídlem Žižkova 57, 587 33 Jihlava

za účasti osoby
zúčastněné na řízení: **Moravské kovárny, a. s., IČ: 46346694**
sídlem Hruškové Dvory 44, 586 31 Jihlava
zastoupen Mgr. Petrem Melicharem, ev. č. ČAK 04914
sídlem Zrzavého 9, 586 01 Jihlava

o žalobě proti nezákonnému zásahu správního orgánu

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.
- IV. Osoba zúčastněná na řízení **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobou podanou ke Krajskému soudu v Brně dne 30. 9. 2020 se žalobce domáhal poskytnutí ochrany proti tvrzenému zásahu Krajského úřadu Kraje Vysočina a požadoval po soudu, aby bylo žalovanému zakázáno pokračovat v zásahu do práva žalobce umožněním společnosti Moravské kovárny, a.s., nahlížet do spisu vedeného žalovaným pod sp. zn. OZPZ 1062/2020 Kří.

II. Podání účastníků

2. V podané žalobě a jejím doplněním namítal žalobce, že žalovaný umožnil společnosti Moravské kovárny, a.s., seznámit se se spisem, aniž by uvedená společnost splnila podmínky účastenství v řízení dle § 27 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, v rozhodném znění, a aniž by prokázala právní zájem k nahlédnutí do správního spisu. V podrobnostech uvedl, že podal u žalovaného žádost o změnu povolení stacionárního zdroje podle § 13 odst. 2 zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, v rozhodném znění, která obsahuje obchodní tajemství žalobce, které v důsledku nahlížení do spisu bylo zpřístupněno konkurentu žalobce. Žalobce uvedl, že společnost Moravské kovárny, a.s. nemůže být ani teoreticky účastníkem řízení, neboť nemůže být dotčena na svých právech, a žalovaný postupoval nezákonně, pokud této společnosti přiznal postavení účastníka řízení.
3. Žalovaný ve svém vyjádření soudu sdělil, že společnost Moravské kovárny, a.s. je účastníkem řízení vedeném pod sp. zn. 1062/2020/Kří, proto jí bylo umožněno nahlížet do vedeného správního spisu. K tvrzení o obchodním tajemství uvedl, že toto nebylo vyznačeno v podané žádosti a ani z předcházejících řízení ani z faktu, že součástí žádosti je i provozní řád, neplyne, že by údaje o recyklační lince byly žalobcem utajovány.

III. Posouzení krajským soudem

4. Krajský soud v Brně o žalobě rozhodl ve věci po nařízeném jednání, v jehož rámci prováděl dokazování. Na základě podané žaloby přezkoumal soud postup žalovaného v mezích žalobních bodů (dle § 82 s. ř. s.) a, vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu, který byl vyjádřen v rozsudku ze dne 9. 12. 2021, č. j. 6 As 169/2021-28, kterým byl zrušen přecházející rozsudek zdejšího soudu ze dne 14. 4. 2021, č. j. 31 A 152/2020-89, v nyní projednávané věci, dospěl opětovně k závěru, že žaloba není důvodná.
5. Petitem žaloby se žalobce domáhal zákazu pokračování zásahu umožněním nahlížení do spisu, který je veden o návrhu žalobce, společnosti Moravské kovárny, a.s. Z doplnění žaloby a následného posouzení věci vyplynulo, že ačkoliv žalobce svým návrhem brojl proti umožnění nahlížení do správního spisu žalovaným společností Moravské kovárny, a.s., primární spornou otázkou je účastenství této společnosti v řízení, které je vedeno před žalovaným.
6. Ve svém předcházejícím rozhodnutí ve věci samé konstatoval zdejší soud, že závěry o účastenství OZNŘ ve správním řízení napadl žalobce pouze jako předběžnou otázku, kterou ani neučinil předmětem řízení, a soud by nemohl posoudit autoritativně hodnocení otázky účastenství společnosti Moravské kovárny, a.s. ze strany správních orgánů a

neshledal důvod, proč by nahrazoval úvahy správních orgánů ohledně účastenství společnosti Moravské kovárny, a.s. Dále soud konstatoval, že v řízení vedeném před žalovaným pod sp. zn. 1062/2020/Kří, je třeba vycházet z toho, že společnost Moravské kovárny, a.s. je účastníkem řízení a jako taková má právo nahlížet do správního spisu.

7. Oproti tomu Nejvyšší správní soud tento názor zdejšího soudu nesdílel a konstatoval, že „*V situaci, kdy žalovaný v předchozím správním řízení nepřistoupil k vydání usnesení dle § 28 odst. 1 věty druhé správního řádu o tom, zda osoba zúčastněná je či není účastníkem správního řízení, neexistuje pravomocné a závazné rozhodnutí o této otázce, které by bylo možno podrobit samostatnému soudnímu přezkumu na základě žaloby proti rozhodnutí. Pokud stěžovatelka v podané žalobě účastenství osoby zúčastněné na řízení zpochybnila, měl krajský sám tuto otázku posoudit, včetně toho, zda případně nejsou naplněny jiné zákonné důvody (ve smyslu § 38 odst. 1 správního řádu), pro které by osoba zúčastněná na řízení mohla nabýt oprávnění nahlížet do správního spisu a být seznámena s jeho obsahem (v případě, že by soud dospěl k závěru, že účastníkem správního řízení nebyla).*“
8. Otázka, kterou musí zdejší soud opětovně zodpovědět, zůstává stejná, a to, zda společnosti Moravské kovárny, a.s. žalovaný oprávněně umožnil nahlížení do spisu. Nicméně soud se jako předběžnou otázkou s ohledem na závazný právní názor kasačního soudu zabýval tím, zda je společnost Moravské kovárny, a.s. účastníkem řízení o žádosti žalobce o vydání změny povolení provozu stacionárního zdroje dle § 13 odst. 2 zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší.

Společnost Moravské kovárny, a.s. jako účastník řízení o návrhu žalobce

9. Samotný zákon o ochraně ovzduší neupravuje účastenství v řízení, která jsou podle tohoto zákona vedena. Dopadá na ně proto obecná úprava obsažená v § 27 správního řádu.
10. Soud v rámci nařízeného soudního jednání provedl jako důkaz rozhodnutí, která vydalo Ministerstvo životního prostředí (dále též „ministerstvo“), resp. Česká inspekce životního prostředí, Oblastní inspektorát Havlíčkův Brod, v přestupkových řízeních, která byla vedena se žalobcem na úseku ochrany ovzduší, ochrany vod a odpadového hospodářství. Příslušné správní spisy byly soudu zapůjčeny Oblastním inspektorátem České inspekce životního prostředí v Havlíčkově Brodě v elektronické podobě.
11. Z rozhodnutí ministerstva ze dne 27. 4. 2021, č. j. MZP/2021/530/638, soud zjistil, že jím bylo zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí České inspekce životního prostředí ze dne 22. 2. 2021, č.j.: ČIŽP/46/2021/971, kterým byla obviněnému uložena pokuta ve výši 50 000,- Kč podle ustanovení § 121 odst. 5 písm. d) zákona o odpadech za přestupek dle § 121 odst. 4 písm. g) tohoto zákona za porušení povinností stanovených v ustanovení § 121 odst. 4 písm. g) zákona o odpadech (Nedovolená přeprava odpadů podle nařízení Evropského parlamentu, přepravovaný odpad nebyl uveden v přílohách III, IIIA nebo IIIB; přeprava byla uskutečněna způsobem, který není výslovně uveden v dokumentu podle přílohy VII).
12. Z rozhodnutí ministerstva ze dne 16. 2. 2021, č. j. MZP/2020/560/1851, soud zjistil, že jím bylo zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí České inspekce životního prostředí č.j. ČIŽP/46/2020/5579, sp. zn. ZN/ČIŽP/46/1584/2020, byla ve výroku I. obchodní společnost ENVIROPOL s. r. o. uznána vinnou z přestupku tím, že v roce 2019 a lednu 2020 vypouštěla odpadní vody s obsahem zvláště nebezpečné závadné látky (kadmia) do kanalizace pro veřejnou potřebu města Jihlavy ze své provozovny na adrese Hruškové

Dvory 126, 586 17 Jihlava – Hruškové Dvory, a to bez povolení vodoprávního úřadu, čímž porušila povinnost z ustanovení § 16 odst. 1 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů, (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů. Za spáchání přestupku naplněním skutkové podstaty podle ustanovení § 125a odst. 1 písm. d) vodního zákona Česká inspekce životního prostředí uložila obchodní společnosti ENVIROPOL s. r. o. podle ustanovení § 125a odst. 2 písm. e) vodního zákona pokutu ve výši 250 000,- Kč.

13. Z rozhodnutí ministerstva ze dne 20. 8. 2021, č. j. MZP/2021/560/1278, soud zjistil, že jím bylo zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí České inspekce životního prostředí ze dne 11.6.2021, č.j. ČIŽP/46/2021/3218, kterým byla společnosti ENVIROPOL s.r.o., Praha 4, Československého exilu 2062/8, IČ 289 61 722, uložena pokuta ve výši 70.000 Kč za přestupek, který spáchal tím, že neprovozoval stacionární zdroj znečišťování ovzduší uvedený v příloze č. 2 k zákonu č. 201/2012 Sb. v souladu s povolením provozu vydaným dle zákona č. 201/2012 Sb. Krajským úřadem Kraje Vysočina dne 15.1.2015 pod č.j. KUJI 49805/2014, ve znění změny č. 1 povolení provozu vydané pod č.j. KUJI 77438/2015 dne 24.11.2015 a ve znění změny č. 2 povolení provozu vydané pod č.j. KUJI 88414/2017 dne 29.11.2017 a v souladu s provozním řádem, a tedy v rozporu s podmínkou ochrany ovzduší č. 1 stanovenou povolením provozu, která ukládá provozovat zdroj znečišťování ovzduší v souladu s provozním řádem, když jako součást tohoto zdroje znečišťování ovzduší nechal nainstalovat, zahájil provoz a od 5.5.2020 (převzetí díla od zhotovitele) nejméně do konce roku 2020 provozoval novou linku na předtřídění elektroodpadu bez toho, aniž by disponoval k tomu příslušnou změnou povolení provozu vydanou podle zákona č. 201/2012 Sb., kde by provoz nové linky na předtřídění elektroodpadu a podmínky pro její provoz byly uvedeny v platném provozním řádu pro toto období. Tímto jednáním obviněný porušil povinnost danou § 17 odst. 3 písm. a) zákona č. 201/2012 Sb. a spáchal tak přestupek podle § 25 odst. 2 písm. a) zákona č. 201/2012 Sb.
14. Z rozhodnutí ministerstva ze dne 27. 11. 2020, č. j. MZP/2020/560/2003, soud zjistil, že jím bylo zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí České inspekce životního prostředí ze dne 29. 9. 2020, č.j.: ČIŽP/46/2020/5893, kterým byla obviněnému uložena pokuta ve výši 20 000,- Kč podle ustanovení § 66 odst. 8 písm. c) zákona o odpadech, za přestupek dle ustanovení § 66 odst. 2 písm. b) zákona o odpadech za porušení povinností stanovených v ustanovení § 16 odst. 1 písm. f) zákona o odpadech (původce odpadu je povinen zabezpečit odpady před nežádoucím únikem - Konkrétně při kontrole dne 4. 6. 2020 bylo inspekcí na místě zjištěno, že na venkovní ploše u autokontejnerů umístěných v místě vyústění z linky předtřídění přijímaných odpadů „SMASHER“ (u haly H4), na volné ploše před boxy (hala H6), v okolí venkovního filtru umístěného u haly H3, docházelo k úniku malých částí (např. drobných lehkých plastů) ze zpracovávaných elektroodpadů na volnou venkovní plochu.).
15. Z rozhodnutí ministerstva ze dne 3. 7. 2020, č. j. MZP/2020/560/774, soud zjistil, že jím bylo zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí České inspekce životního prostředí ze dne 19.2.2020, č.j. ČIŽP/46/2020/1249, kterým byla společnosti ENVIROPOL s.r.o., Praha 4, Československého exilu 2062/8, IČ 289 61 722, uložena pokuta ve výši 350.000 Kč za přestupky, které spáchal tím, že neprovozoval stacionární zdroj znečišťování ovzduší uvedený v příloze 2 k zákonu č. 201/2012 Sb. v souladu s povolením provozu a spáchal tak přestupek podle § 25 odst. 2 písm. a) zákona č. 201/2012 Sb., dopustil únik prachu s vysokým obsahem těžkých kovů z netěsnosti rukávového filtru F2 a spáchal tak přestupek podle § 25 odst. 2 písm. d) zákona č. 201/2012 Sb. a porušil povinnost

provozovat stacionární zdroj a činnosti nebo technologie související s provozem nebo zajištěním provozu stacionárního zdroje v souladu s podmínkami pro provoz tohoto stacionárního zdroje stanovenými výrobcem a dodavatelem a spáchal tak přestupek podle § 25 odst. 1 písm. f) zákona č. 201/2012 Sb.

16. Z rozhodnutí ministerstva ze dne 27. 3. 2019, č. j. MZP/2019/560/1386, soud zjistil, že jím bylo zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí České inspekce životního prostředí ze dne 7.6.2019, č.j.: ČIŽP/46/2019/5143, kterým byla obviněnému uložena pokuta ve výši 20 000,- Kč podle ustanovení § 66 odst. 8 písm. e) zákona o odpadech, za přestupek dle ustanovení § 66 odst. 4 písm. b) zákona o odpadech za porušení povinností stanovených v ustanovení § 371 odst. 3 písm. a) zákona o odpadech [zpracovatel elektroodpadu je povinen provozovat zařízení ke zpracování elektroodpadu v souladu s jeho provozním řádem – „Obviněný provozoval zařízení k využívání elektroodpadů (způsobem R3, R4, R5 a R12) s názvem „Zpracování OEEZ – AREÁL SPOLEČNOSTI ENVIROPOL s.r.o. JIHLAVA“, které se nachází na adrese Jihlava, Hruškové Dvory, CZJ00596, jehož provoz a provozní řád byl schválen KÚ Kraje Vysočina dne 10.11.2016, č.j. KUJI 85241/2016, OZPZ 2743/2016 Vopr, v rozporu s bodem 2. Přehled odpadů, pro něž je zařízení určeno, část „Odpady vznikající v zařízení“, str. 14 a 15 schváleného provozního řádu, kde je mimo jiné uvedeno: „Při zpracování elektroodpadů vznikají jednotlivé druhy odpadů kovových i nekovových, zejména odpady skupiny 19 podskupiny 12, které jsou předávány pouze oprávněným osobám k dalšímu využití. Zbýlé odpady vznikající provozem zařízení (nejedná se o jednotlivé druhy elektroodpadů vzniklých při zpracování) jsou smluvně zajištěny předáním oprávněné osobě k dalšímu využití či odstranění.““].
17. Z rozhodnutí ČIŽP, oblastní inspektorát Havlíčkův Brod, ze dne 10. 6. 2019, č. j. ČIŽP/46/2019/5194, soud zjistil, že ČIŽP uznala žalobce vinného tím, že umístil a provozoval dvě zařízení (protivýbušná klapka drtiče KUBOTA, venkovní filtr) ve svém výrobním závodě ke zpracování elektroodpadu na adrese Hruškové Dvory 126, 586 17 Jihlava v hale označené H3 umístěné na pozemku parc. č. 214/56 a 214/57 v k.ú. Hruškové Dvory dne 6.11.2018 tak, že nezabránil nežádoucímu smísení zvláště nebezpečných závadných látek (kadmium, rtuť) a nebezpečných závadných látek (nikl, olovo, antimon, zinek) se srážkovými a odpadními vodami. Konkrétně došlo k úniku prachu obsahujícího tyto závadné látky, jehož výskyt byl zjištěn dne 6.11.2018 na střeše haly H3, segmentech protivýbušné klapky, na celé nadstřešní konstrukci výduchu, který je vyústěním protivýbušné klapky drtiče KUBOTA, v okapovém svodu haly H3 a spodní části venkovního filtru, zejména v místě napojení vynášecího dopravníku a v jeho okolí, filtr odsává vzdušninu z místa drcení odpadu v hale H3. Závadné látky unikly do prostředí, ve kterém mohlo docházet k jejich smísení se srážkovými a následně s odpadními vodami. Tím obviněný, který zachází se zvláště nebezpečnými a nebezpečnými látkami, nesplnil povinnost stanovenou v ustanovení § 39 odst. 4 písm. a) vodního zákona umístit zařízení, v němž se závadné látky používají, zachycují a zpracovávají, tak, aby bylo zabráněno nežádoucímu smísení s odpadními nebo srážkovými vodami, a spáchal tak přestupek podle ustanovení § 125g odst. 3 vodního zákona, za který se mu ukládá podle ustanovení § 125g odst. 7 písm. e) vodního zákona pokuta ve výši 250 000 Kč.
18. Zároveň u jednání jako důkaz soud provedl screenshoty ze serveru Mapy.cz s vyznačením umístění areálu žalobce a společnosti Moravské kovárny, a.s. v průmyslové zóně Hruškové Dvory, Jihlavy.

19. Z provedeného dokazování soud zjistil, že žalobce byl opakovaně pravomocně sankcionován za porušení právních předpisů na úseku ochrany vod a ovzduší a nakládání s odpady. Pro soud jsou podstatná zejména rozhodnutí, z nichž plyne, že žalobce provozoval svůj stacionární zdroj znečištění a zařízení pro zpracování elektroodpadu v rozporu se schváleným provozním řádem, resp. před změnou povolení provozu. Dále je z citovaných rozhodnutí zřejmé, že z provozu žalobce docházelo k únikům zvláště nebezpečné závadné látky – kadmia, do kanalizace pro veřejnou potřebu města Jihlavy, a dále, že z jeho provozu došlo k úniku prachu s obsahem zvláště nebezpečných závadných látek (kadmium, rtuť) a nebezpečných závadných látek (nikl, olovo, antimon, zinek), u kterých mohlo dojít ke smísení se srážkovými a odpadními vodami.
20. Dále z provedeného dokazování soud zjistil, že areály žalobce a OZNŘ spolu sice přímo nesousedí, nicméně jsou od sebe odděleny toliko silnicí a parkovištěm.
21. OZNŘ opírala svůj návrh na přiznání účastenství v řízení o tvrzení, byla sankcionována Vodárenskou akciovou společností, a.s. za překročení stanovených limitů při výskytu kadmia a zinku v sedimentech odpadních vod s tím, že od sankce bylo upuštěno s ohledem na to, že tyto kovy se při činnosti OZNŘ nevyskytují. Součástí správního spisu je i rozhodnutí ministerstva ze dne 3. 7. 2020, č. j. MZP/2020/560/774, a jemu předcházející rozhodnutí České inspekce životního prostředí ze dne 19. 2. 2020, č.j. ČIŽP/46/2020/1249, která zdejší soud citoval výše.
22. Soud má za to, že z provedeného dokazování jednoznačně vyplývá, že žalobce v minulosti neprovozoval stacionární zdroj znečištění v souladu s jeho provozním řádem a že z areálu žalobce v minulosti unikaly zakázané látky, které se mohly smísit v ovzduší s vodou, která následně mohla zatížit a, jak vyplývá z tvrzení OZNŘ, zatížila sousední pozemky. Argumentace žalobce, že se jeho areál nachází v průmyslové zóně, soud nepovažuje za relevantní, jelikož na pozemku OZNŘ, který je v těsném sousedství žalobce, se vyskytly právě ty prvky, které unikly z provozu žalobce.
23. Podle § 27 odst. 1 správního řádu jsou účastníky řízení
 - a) v řízení o žádosti žadatel a další dotčené osoby, na které se pro společenství práv nebo povinností s žadatelem musí vztahovat rozhodnutí správního orgánu;
 - b) v řízení z moci úřední dotčené osoby, jimž má rozhodnutí založit, změnit nebo zrušit právo anebo povinnost nebo prohlásit, že právo nebo povinnost mají anebo nemají.
24. Podle § 27 odst. 2 správního řádu účastníky řízení jsou též další dotčené osoby, pokud mohou být rozhodnutím přímo dotčeny ve svých právech nebo povinnostech.
25. Podle § 27 odst. 3 správního řádu jsou účastníky řízení rovněž osoby, o kterých to stanoví zvláštní zákon. Nestanoví-li zvláštní zákon jinak, mají postavení účastníků podle odstavce 2, ledaže jim má rozhodnutí založit, změnit nebo zrušit právo anebo povinnost nebo prohlásit, že právo nebo povinnost mají anebo nemají; v tom případě mají postavení účastníků podle odstavce 1.
26. Z obsahu jak soudního, tak správního spisu plyne, že žalovaný postupoval v otázce účastenství v řízení ve prospěch společnosti Moravské kovárny, a.s., která se tak stala účastníkem řízení, a to ve smyslu (pravděpodobně) § 27 odst. 2 správního řádu, dle kterého jsou „[ú]častníky jsou též další dotčené osoby, pokud mohou být rozhodnutím přímo dotčeny ve svých právech nebo povinnostech“. Jak vyplývá např. z rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2008, č. j. 1 As 80/2008-68 „podmínkou účastenství v řízení

není vyhovění věcným námitkám uplatněným účastníkem. Pro úspěšnost námítky vztahující se k účastenství postačuje potence dotčení práva.“ Jinak řečeno, účastníkem v rámci této kategorie je jednak ten, kdo bude na svých právech rozhodnutím přímo dotčen, ale i ten, kdo může být (tj. potencialita) na svých právech rozhodnutím přímo dotčen. Skutečnost, že „ve finále“ k takovému dotčení nakonec nedojde, již nemá z hlediska účastenství žádný význam. Otázku účastenství je proto nutno posuzovat předem a s výhledem do budoucna, nikoliv zpětně (srov. Potěšil, L., Hejč, D., Rigel, F., Marek, D.: Správní řád. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, k § 27).

27. Jelikož § 27 odst. 2 správního řádu zakládá účastenství ve správním řízení na *potencialitě dotčení* práv nebo povinností dalších osob, soud má jednoznačně za to, že OZNŘ může důvodně pocítovat, že provozem stacionárního zdroje znečištění může být dotčena na svých právech, a to tím, že její pozemky mohou být zatíženy negativním vlivem látek, které mohou unikat v podobě prachu do ovzduší a následně se v podobě odpadních vod vyskytovat na pozemku OZNŘ se všemi negativními důsledky, které z toho vyplývají např. v podobě sankčních řízení ve vztahu k OZNŘ.
28. Námitka žalobce, že by spadem z jeho provozu mohly být zatíženy všechny subjekty v širokém okolí, je zcela hypotetická a stejně jako v případě OZNŘ, tak i v případě dalších subjektů je hodnocení jejich možného účastenství na řízení ryze individuální a nelze obecně předjímat rozhodnutí ve všech možných případech návrhů na přiznání postavení účastníka řízení.
29. Společnost Moravské kovárny, a.s. žalovaný proto v souladu se zákonem považuje za účastníka řízení. Hodnocení toho, zda jsou jiné subjekty účastníky předmětného řízení, ze strany žalovaného není pro soud určující. Zdejší soud byl zavázán Nejvyšším správním soudem k tomu, aby samostatně jako předběžnou otázku posoudil, zda je OZNŘ účastníkem dotčeného správního řízení. Shora přijatý závěr je proto závěrem zdejšího soudu, který v tomto případě není vázán tím, jak žalovaný hodnotil možné účastenství na řízení v případě dalších subjektů.
Právo společnosti Moravské kovárny, a.s. nahlížet do spisu a ochrana obchodního tajemství žalobce
30. Správní řád upravuje nahlížení do spisu jednak ve vztahu k účastníkům řízení a dále k osobám, které mají ve věci právní zájem.
31. Podle § 38 odst. 1 správního řádu *„[ú]častníci a jejich zástupci mají právo nahlížet do spisu, a to i v případě, že je rozhodnutí ve věci již v právní moci (§ 73). Není-li účastník zastoupen, může spolu s účastníkem nahlížet do spisu i jeho podpůrce.“*
32. Podle § 38 odst. 2 správního řádu *„[j]iným osobám správní orgán umožní nahlédnout do spisu, prokáží-li právní zájem nebo jiný vážný důvod a nebude-li tím porušeno právo některého z účastníků, popřípadě dalších dotčených osob anebo veřejný zájem.“*
33. Z uvedeného jasně vyplývá, že účastník řízení má právo nahlížet do spisu, což platí i pro společnost Moravské kovárny, a.s., kterou soud (s ohledem na výše uvedené) za účastníka řízení považuje.
34. Zvláštní otázkou zůstává, zda v případě, že se u třídící linky jedná o obchodní tajemství žalobce, má být obchodní tajemství žalobce v tomto řízení zvláště chráněno a předmětné části správního spisu vyloučeny z nahlížení. V nyní posuzované se projednává, jak je uvedeno výše, žádost o změnu povolení stacionárního zdroje podle § 13 odst. 2 zákona č.

201/2012 Sb., o ochraně ovzduší. Zákon o ochraně ovzduší neobsahuje vlastní právní úpravu ochrany obchodního tajemství, tudíž je pro jeho potencionální ochranu podstatná obecná právní úprava v rámci správního řádu.

35. Obdobnou právní otázku řešil Městský soud v Praze v rozsudku ze dne 16. 6. 2020, č. j. 11A 79/2018-194, ve vztahu k zákonu č. 477/2001 Sb., o obalech a o změně některých dalších zákonů, který taktéž neobsahuje vlastní úpravu obchodního tajemství. Uvedený rozsudek byl předmětem přezkumu před Nejvyšším správním soudem v řízení vedeném pod sp. zn. 9 As 159/2020, ve kterém Nejvyšší správní soud rozhodl rozsudkem ze dne 30. 7. 2020.
36. V obou citovaných rozsudcích správní soud konstatoval, slovy Nejvyššího správního soudu, že „*Nejvyšší správní soud za zcela dostačující zopakovat, že § 38 odst. 6 správního řádu zpřístupnění obchodního tajemství nebrání. Není vyloučeno, aby zvláštní zákon stanovil, že z nahlížení jsou vyloučeny i části spisu obsahující obchodní tajemství (v podrobnostech srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2014, č. j. 5 Afs 48/2013 - 272, č. 3142/2015 Sb. NSS, str. 29 a 30, na který odkazoval též městský soud). Zákon o obalech však takovou úpravu neobsahuje.*“
37. Městský soud v Praze v souvislosti s nahlížením do spisu odkázal na § 38 odst. 6 správního řádu, dle kterého *Části spisu, které obsahují utajované informace nebo skutečnosti, na něž se vztahuje zákonem uložená nebo uznaná povinnost mlčenlivosti, jsou vyloučeny z nahlížení do spisu; to neplatí o částech spisu, jimiž byl nebo bude prováděn důkaz, do takových částí spisu však může nahlížet pouze účastník řízení nebo jeho zástupce. Ustanovení odstavce 4 se nepoužije. Před nahlédnutím do spisu musí být účastník řízení nebo jeho zástupce poučen o povinnosti mlčenlivosti o utajovaných informacích nebo skutečnostech, na něž se vztahuje zákonem uložená nebo uznaná povinnost mlčenlivosti, a o právních následcích porušení této povinnosti; o poučení se sepíše protokol. Dojde-li při nahlížení do spisu k přístupu k utajované informaci, protokol obsahuje také poučení podle zákona upravujícího ochranu utajovaných informací a bezpečnostní způsobilost. Stejnopis protokolu zašle správní orgán do 30 dnů ode dne jeho vyhotovení Národnímu bezpečnostnímu úřadu. Postup podle věty čtvrté a páté se neuplatní, prokáže-li se účastník řízení nebo jeho zástupce platným osvědčením fyzické osoby pro příslušný stupeň utajení utajované informace a poučením, vydanými podle zákona upravujícího ochranu utajovaných informací a bezpečnostní způsobilost.*
38. Z ustanovení § 38 odst. 6 správního řádu vyplývá, že je jím poskytována jednak ochrana utajovaných informací, jednak ochrana údajů, na které se vztahuje zákonem uložená nebo zákonem uznaná povinnost mlčenlivosti. K pojmu *utajovaná informace* odkázal Městský soud na § 2 písm. a) zákona č. 412/2005 Sb., o utajovaných informacích a o bezpečnostní způsobilosti, přičemž obchodní tajemství není uvedeno v nařízení vlády č. 522/2005 Sb. V případě *uložené povinnosti mlčenlivosti* uvedl, že pojmově jde o takovou povinnost, která je výslovně zákonem uložená, tj. je nutno utajit takové informace, ve vztahu, k nimž to zákon výslovně stanoví. Jak konstatoval městský soud „*Správní řád výslovné ustanovení o tom, že by uloženou povinností mlčenlivosti bylo obchodní tajemství, neobsahuje. Neobsahuje ani ustanovení o tom, že je obchodnímu tajemství poskytnuta ochrana v tom smyslu, že jeho obsah nemůže být zpřístupněn jinému účastníkovi řízení.*“ Zdejší soud doplňuje, že ani zákon o ovzduší neobsahuje žádná ustanovení, ze kterých by vyplýval zákaz nahlížení účastníky správního řízení do dokladů, označených jako obchodní tajemství. Nejde tedy o zákonem *uloženou* povinnost mlčenlivosti. Jak uvedl městský soud, další kategorií je dle § 38 odst. 6 správního řádu zákonem *uznaná povinnost mlčenlivosti*, jejíž definici taktéž

správní řád neuvádí, a jedná se z jazykového i logického výkladu o takovou povinnost, kterou stát uzná jako povinnost poskytnout předmětným skutečnostem veřejnoprávní ochranu. „U obchodního tajemství se to projeví například v tom, že zvláštní zákon respektuje rozhodnutí určitého subjektu, který označí některé skutečnosti jako obchodní tajemství, tedy výslovně ochranu těmto údajům poskytne, tedy „uzná“ že je třeba, aby správní orgány údaje chránily i přes jeho soukromý právní charakter. Lze poukázat např. na ustanovení § 9 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, podle něhož se požadovaná informace neposkytne, pokud je obchodním tajemstvím. Zde stát uznal ochranu povinného subjektu ve vztahu k informacím, které tvoří jeho obchodní tajemství. Ale ani samotné označení informace za obchodní tajemství není dostačující k tomu, aby požadovaná informace nebyla poskytnuta, správní orgán je povinen zkoumat, zda označení údajů za obchodní tajemství skutečně splňuje všechny náležitosti obchodního tajemství podle zákona (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 3. 2008 č. j. 7 As 24/24-106, dostupný na www.nnsoud.cz).“ Stejně jako v případě zákona o obalech ani zákon o ovzduší zvláštní ustanovení o ochraně obchodního tajemství neobsahuje a nelze tedy mít za to, že jde o zákonem uznanou povinnost mlčenlivosti.

39. Jelikož je obchodní tajemství kategorií soukromoprávní (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2014, č. j. 5 Afs 48/2013-272), musel by zvláštní zákon pro účely poskytnutí ochrany z titulu povinnosti mlčenlivosti výslovně stanovit, že doklady, obsahující obchodní tajemství jsou vyloučeny z nahlížení. V daném případě zvláštní zákon, tj. zákon o ovzduší, zvláštní úpravu neobsahuje, je proto nutno vycházet z obecné úpravy v uvedené v § 38 odst. 6 správního řádu. Nic na tom nemění ani to, že dle jiných právních předpisů, např. dle zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, může být obchodní tajemství účastníků chráněno jinak.
40. Pouze na okraj soud neopomněl, že ze správního spisu nikterak nevyplývá, že by žalobce jakoukoliv část správního spisu, resp. poskytnutých listin, označil jako své obchodní tajemství.
41. Žalovaný tedy v řízení umožnil nahlížení do spisu osobě, ke které přistoupil, v souladu s aktuálním závěrem zdejšího soudu, jako k účastníku řízení, který má právo nahlížet do spisu. Zároveň podle názoru zdejšího soudu nebyl správní spis ani skutečnosti v něm chráněny jako obchodní tajemství, resp. skutečnosti ve smyslu § 38 odst. 6 správního řádu.

IV. Shrnutí a náklady řízení

42. Vzhledem k tomu dospěl soud k výše uvedenému závěru, že žaloba není důvodná a dle § 87 odst. 3 s. ř. s. rozhodl o jejím zamítnutí.
43. Výrok o nákladech řízení má oporu v ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce v řízení úspěšný nebyl, proto mu právo na náhradu nákladů řízení nepřisluší. Žalovanému, který měl v řízení plný úspěch, však žádné náklady spojené s tímto řízením nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly, proto soud rozhodl, že žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení nemá.
44. O nákladech osoby zúčastněné na řízení rozhodl soud dle § 60 odst. 5 s. ř. s., dle kterého má tato osoba právo na náhradu jen těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil, případně ji soud z důvodů zvláštního zřetele hodných

může na návrh přiznat právo na náhradu dalších nákladů řízení. Jelikož osobě zúčastněné na řízení soud žádnou povinnost neuložil a osoba zúčastněná na řízení ani nepožádala o jejich přiznání z důvodu zvláštního zřetele hodných, nemá tato právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Kasační stížnost je nepřípustná proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu.

Brno 22. března 2022

JUDr. Jaroslava Skoumalová v. r.
předsedkyně senátu